

Handläggare
Veronica Wolgast Karlberg
Telefon: 08-508 25 081

Till
Socialnämnden
2017-09-19

Projekt Asylboenden för ensamkommande barn som fyller 18 år

Ansökan om bidrag från Stockholms Stadsmission

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stockholms Stadsmission beviljas 10,1 mkr för projekt *Asylboenden* för perioden 2017-07-01 till 2018-06-30.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Veronica Wolgast Karlberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Asylsökande vuxna är ett statligt ansvar och en utgångspunkt i de fall där ungdomarna fyller 18 år under asylprocessen är att staten erbjuder boende i ett anläggningsboende. Regeringen har aviserat att den ger ett tillfälligt tillskott av medel till vistelsekommunerna så att de kommuner som önskar kan låta de ungdomar som vill bo kvar även efter att de blivit 18 år, till exempel för att avsluta pågående studier. Kommunstyrelsen fattade beslut 2017-08-23 om att uppmana socialnämnden till att fatta beslut om föreningsstöd, av ett belopp upp till 10,1 mkr, avseende stöd till asylsökande ensamkommande som fyller 18 år. Stockholms stadsmission har ansökt om medel för projekt Asylboenden där de avser erbjuda tillfälliga boendelösningar inom ramen för civilsamhället och deras eget bestånd samt tillhörande råd och stöd under perioden 2017-07-01 till 2018-06-30 i enlighet med statens intentioner. Målgruppen för projektet och perioden är ensamkommande barn som varit placerade i Stockholms stad, som rotat sig i kommunen och som fyller 18 år under pågående asylprocess.

Socialförvaltningen
Avdelningen för stadsövergripande sociala
frågor

Munkforsplan 33, 6 tr
106 64 Stockholm
123 47 Farsta
Telefon 08-508 25 081
Växel 08-508 25 000
veronica.karlberg@stockholm.se
stockholm.se

Förvaltningen föreslår att socialnämnden beviljar Stockholms stadsmission 10,1 mkr för projekt Asylboenden för perioden 2017-07-01 till 2018-06-30.

Bakgrund

Regeringen har aviserat att den ger ett tillfälligt tillskott av medel till vistelsekommunerna så att de kommuner som önskar kan låta de ungdomar som vill bo kvar även efter att de blivit 18 år, till exempel för att avsluta pågående studier. Kommunstyrelsen fattade beslut 2017-08-23 (Tillfälligt kommunbidrag för ensamkommande som fyller 18 år, Dnr 156-1218/2017) om att uppmana socialnämnden till att fatta beslut om föreningsstöd, av ett belopp upp till 10,1 mkr, avseende stöd till asylsökande ensamkommande som fyller 18 år. Socialnämnden ansvarar enligt sitt reglemente för bidrag till ideella föreningar som bedriver verksamhet inom socialtjänstens område och denna modell möjliggör för staden att uppfylla regeringens intentioner. Föreningsbidraget finansieras genom regeringens tillfälliga kommunbidrag för asylsökande ensamkommande som fyller 18 år och att beslut om finansiering sker i samband med tertialrapport 2. I initiativärendet ovan föreslås att en eller flera ideella organisationer efter ansökan beviljas medel för att tillhandahålla tillfälliga boendelösningar och vissa andra basbehov för ensamkommande barn som fyller 18 år under pågående asylprocess och som väljer att stanna kvar i kommunen som egenbosatta (EBO) istället för att flytta till ett anläggningsboende hos Migrationsverket.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor i samråd med stadsledningskontoret. Ärendet har behandlats av förvaltningsgruppen 13 september. Funktionshinderrådet har tagit del av ärendet 14 september.

Ärendet

I tjänsteutlåtandet från stadsledningskontoret som ligger till grund för kommunstyrelsens beslut framkommer det att det under 2015 kom mer än 35 000 ensamkommande barn och unga till Sverige för att söka asyl. Detta har medfört att många av de som kommit har fått vänta länge på ett slutgiltigt besked om de får stanna i Sverige och hunnit rota sig i den kommun där de bott under väntetiden. Från och med den 1 juli 2017 får kommunerna endast ersättning för asylsökande ensamkommande unga mellan 18-21 år som vårdas enligt LVU (lagen om vård av unga) eller som har ett motsvarande vårdbehov, till exempel på grund av kriminalitet eller missbruk och vårdas enligt socialtjänstlagen. Det förutsätter att vården påbörjades innan barnet fyllde 18 år. Tidigare har kommunen kunnat få ersättning för unga som vårdas enligt socialtjänstlagen även om vårdbehovet inte motsvarar det som krävs för LVU.

Regeringen har aviserat att den ger ett tillfälligt tillskott av medel till vistelsekommunerna så att de kommuner som önskar kan låta de ungdomar som vill bo kvar även efter att de blivit 18 år, till exempel för att avsluta pågående studier. Det är upp till varje kommun att avgöra hur de använder sina medel för gruppen asylsökande ensamkommande som är 18 år eller äldre.

Medel fördelas proportionellt till vistelsekommunerna utifrån hur många inskrivna asylsökande ensamkommande barn och unga som väntar på ett slutligt avgörande i sitt asylärende i respektive kommun per den 30 juni 2017. Fördelning av medel baserar sig på antalet asylsökande ensamkommande barn och unga som antingen fyller 18 år mellan 1 juli 2017 och 30 juni 2018 eller är mellan 18 och 20 år och har ett placeringsbeslut enligt socialtjänstlagen. Stockholms stad erhåller från staten drygt 10 mkr för perioden 1 juli 2017 till 30 juni 2018 enligt fördelningen. Migrationsverket uppger att fördelningstalet avser knappt 450 ungdomar som ska fylla 18 år under perioden och är inskrivna hos Migrationsverket. Bidraget kommer att betalas ut till kommunerna under december 2017, efter att riksdagen beslutat om regeringens förslag till höständringsbudget.

Asylsökande vuxna är ett statligt ansvar och en utgångspunkt i de fall där ungdomarna fyller 18 år under asylprocessen är att staten erbjuder boende i ett anläggningsboende. Stadsledningskontorets tolkning av regeringens tillfälliga kommunbidrag är att det i vissa särskilda fall, exempelvis vid fullföljande av studier, uppstår negativa konsekvenser av en flytt som gör att ett tillfälligt stöd i den placerade kommunen kan vara att föredra.

Stadsledningskontorets förslag är att kommunstyrelsen uppmanar socialnämnden att fatta beslut om föreningsstöd, av ett belopp upp till 10,1 mkr, avseende stöd till ensamkommande som fyller 18 år som väntar på beslut om uppehållstillstånd. De föreslår också att en eller flera ideella organisationer efter ansökan beviljas medel för att tillhandahålla tillfälliga boendelösningar och vissa andra basbehov för ensamkommande barn som fyller 18 år under pågående asylprocess och som väljer att stanna kvar i kommunen som egenbosatta (EBO) istället för att flytta till ett anläggningsboende hos Migrationsverket. Socialtjänsten genomför samtal med de ungdomar staden ansvarar för och stadsledningskontoret vill understryka vikten av att korrekt information ges om vilka alternativ som finns samt vilka konsekvenser respektive alternativ får. För ungdomar som väljer att stanna kvar i kommunen som egenbosatt ska det exempelvis framgå att det innebär ett eget ansvar

för bostad. För de som inte har möjlighet att lösa sin situation ska socialtjänsten kunna hänvisa till den frivilligorganisation som får ta del av föreningsbidraget.

Utifrån den uppmaning socialnämnden får i kommunstyrelsens beslut har socialförvaltningen samrått med Stockholms stadsmission och Stockholms Stadsmission inkommer med en ansökan om medel för projekt Asylboenden. Av ansökan framkommer att målgruppen för projektet är ensamkommande barn som varit placerade i Stockholms stad, som rotat sig i kommunen och som fyller 18 år under pågående asylprocess. De ansökta medlen ska användas till att stödja ungdomarna att hitta alternativa boendelösningar om de väljer att stanna kvar i Stockholm som EBO. Fokus kommer att ligga på framtagande, planering, rekrytering av ideella privata boendelalternativ och andra tillfälliga boendelösningar och därefter stöd och uppföljning av dessa boendeplatser. De familjer som upplåter boende för målgruppen under projekttiden kommer få ett ekonomiskt bidrag. Stadsmissionen kommer ha medarbetare som arbetar med råd, information och psykosocialt stöd till målgruppen och privatpersoner kring asylprocessen och inför beslut. Ett pedagogiskt förberedelsearbete inför beslut i asylprocessen genom information, länkning till ordinarie stödverksamhet inom kommun och civilsamhälle samt egen rådgivning kommer ske. Stockholms stadsmission anger i ansökan att de inte kommer kunna garantera boendelösningar för upp till 450 personer men projektets fokus kommer att ligga på att skapa engagemang inom civilsamhället samt att hitta tillfälliga boendelösningar inom Stadsmissionens eget bestånd.

Målet med projektet är att erbjuda boendetrygghet för de unga vuxna som ännu inte fått beslut i asylprocessen när de fyllt 18 år och som har bott och rotat sig i Stockholm. Den unge ska därmed kunna gå kvar i sin skola och klara av sina studier. Den unge ska om så önskas få möjlighet att stanna kvar i sitt nätverk. Stadsmissionen kommer att bidra till att den unge ska förstå asylprocessen och att den unge ska vara korrekt och välinformerad om de olika alternativ som finns beroende på beslut i asylprocessen. De personer som erbjuder privata boendeplatser för målgruppen ska få ett sammanhang med professionellt stöd och korrekt information gällande asylprocessen.

Socialförvaltningen kommer att ha löpande kontakt med Stockholms stadsmission för uppföljning och samarbete under projekttiden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Asylsökande vuxna är ett statligt ansvar och en utgångspunkt i de fall där ungdomarna fyller 18 år under asylprocessen är att staten erbjuder boende i ett anläggningsboende. Regeringen har aviserat att den ger ett tillfälligt tillskott av medel till vistelsekommunerna så att de kommuner som önskar kan låta de ungdomar som vill bo kvar även efter att de blivit 18 år, till exempel för att avsluta pågående studier. Stadsledningskontorets tolkning av regeringens tillfälliga kommunbidrag är att det i vissa särskilda fall, exempelvis vid fullföljande av studier, uppstår negativa konsekvenser av en flytt som gör att ett tillfälligt stöd i den placerade kommunen kan vara att föredra. För att hålla sig inom gällande lagstiftning och för att kunna med det tillfälliga bidraget möjliggöra att flertalet av de knappt 450 personer som avses ska kunna erbjudas tillfälliga boendelösningar görs det inom ramen för föreningsbidrag och i projektform. Statens intention är att de ungdomar som rotat sig i Stockholms stad efter att ha bott i kommunen under asyltiden, oavsett placerande kommun, ska få möjlighet att stanna kvar för att fullfölja sina studier.

Det kommer inte sammantaget handla om 450 personer som är i behov av tillfälligt boende under hela perioden. Somliga av dessa kommer hinna få beslut i sitt asylärende före 18 årsdagen. Andra kommer att välja att bo på något av Migrationsverkets anläggningsboenden. Det är också mycket svårt att beräkna hur lång tid det genomsnittligt kommer vara för de som fyller 18 år till Migrationsverket fattar beslut. Det kommer bero både på när under projekttiden personen fyller 18 år och hur lång Migrationsverkets handläggningstid är för just den personen. Sammanfattningsvis kommer det vara svårt att förutse hur många personer och vilka tider som kommer behövas då detta beror på enskildas val och Migrationsverkets handläggningstider.

Stadsmissionen har inkommit med en ansökan och har kontakt med andra nätverk och organisationer för att samarbeta inom projektet. De avser finna boendelösningar inom civilsamhället och inom sitt eget bestånd. De lägger även stor vikt vid korrekt information, råd och stöd samt länkning till ordinarie stödverksamhet, till exempel ungdomsmottagningarna och elevhälsan.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) menar att bidrag till föreningslivet för att tillhandahålla insatser till ensamkommande, asylsökande ungdomar över 18 år kan ses som förenliga med kommunallagen. Detta utifrån att ungdomarna vistas i kommunen,

att kommunen haft ett särskilt ansvar för dem upp till 18 års ålder och att det är angeläget att ungdomen får fortsätta sin integration och etablering just där. De har alltså helt uppenbart varit en angelägenhet för kommunen och det skulle kunna anses ligga i kommunens intresse att stödja dessa ungdomar till en god integration utan avbrott i boende/skolgång under en övergångsperiod, utifrån att de kan få uppehållstillstånd och då troligen bli bosatta i kommunen.

Det bedöms inte relevant att genomföra en fördjupad jämställdhetsanalys i förhållande till detta beslut. Ensamkommande oavsett kön som hör till målgruppen för stödet kommer att ska ha samma möjligheter till det via föreningar. Målgruppen för stödet består till stor del av pojkar/unga män utifrån hur könsfördelningen ser ut bland de ensamkommande som fyller 18 år och väntar på sitt beslut om uppehållstillstånd.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden beviljar Stockholms stadsmission 10,1 mkr för projekt Asylboenden för perioden 2017-07-01 till 2018-06-30.

Bilaga

Ansökan från Stockholms Stadsmission för projekt Asylboenden för perioden 2017-07-01 till 2018-06-30.
